Suomen ympäristökeskus LAUSUNTO

kirjaamo@syke.fi 11.11.2026 Dnro 486/2026

Lausuntopyyntö 13.10.2026, SYKE/2025/1187
RAJALAN TUULIVOIMAHANKE, RUOTSI

Suomen ympäristökeskus (Syke) on vastaanottanut Ruotsin ympäristöviranomaiselta (Naturvårdsverket) YK:n Euroopan talouskomission valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevan yleissopimuksen (SopS 67/1997, Espoon sopimus) 3 artiklan mukaisen täydentävän ilmoituksen Rajalan tuulivoimahankkeen suunnitelmaan tehdyistä muutoksista. Suomen ympäristökeskus pyytää lausuntoa Paliskuntain yhdistykseltä. Palautteen tulisi erityisesti keskittyä hankesuunnitelmaan tehtyihin muutoksiin, hankkeen mahdollisesti merkittäviin rajat ylittäviin ympäristövaikutuksiin Suomen kannalta sekä kuulemisasiakirjojen sisältöön.

Rajalan tuulivoimahanke sijaitsee Ruotsissa Norrbottenin läänissä Pajalan kunnassa. Ruotsi ilmoitti hankkeesta Suomelle Espoon sopimuksen mukaisesti 18.6.2025. Suomi ilmoitti 2.9.2025 osallistuvansa hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Hankkeesta järjestettiin kesällä 2025 kuulemiset sekä Ruotsissa että Suomessa. Hankesuunnitelmaa on sittemmin muutettu saadun palautteen ja tunnistettujen ympäristöarvojen perusteella. Muutoksilla pyritään vähentämään hankkeen ympäristövaikutuksia ja sovittamaan hanke paremmin yhteen paikallisten intressien kanssa. Hankealuetta on pienennetty, ja suunniteltujen tuulivoimaloiden enimmäismäärä on vähentynyt 57:stä 28:aan. Voimaloiden enimmäiskokonaiskorkeus on laskettu 270 metriin. Lisäksi hankealueen rajauksia on muutettu siten, että siihen sisältyy myös aiemmin hankealueen ulkopuolella ollutta aluetta.

Aiemmassa lausuntovaiheessa mainittiin Rajalan tuulivoimahankkeen sijoittuvan Sattajärven ja Korjun Samebyn alueille. Asiakirjoissa kuvattiin, että aluetta hyödynnetään pääosin kausilaidunalueena, pois lukien talvi- ja alkukesän laiduntaminen, alueen pohjoispuolella sijaitsee porojen laidunalueita, rykimäalueita, kokoontumisalueita, vasomisalueita, aitauksia sekä kulkureittejä. Asiakirjoissa kuvattiin myös, että alueella kulkee pohjois- eteläsuuntainen porojen siirtymäreitti Ulmavaarasta, joka yhdistyy siirtoreitteihin alueen eteläpuolella ja Typpyrävaaran kohdalla alueella sijaitsee porojen kokoontumisalue sekä selvitysalueen kaakkoisosa rajoittuu vasomisalueeseen, jonka sisällä on myös alueita, jotka on osoitettu kokoontumis-, laiduntamis- ja rykimäalueiksi. Selvitysalueen kuvattiin sijoittuvan porotalouden kansallisesti merkittävälle alueelle. Nyt nähtävillä olevassa täydennyksessä mainitaan, että aluetta käyttää Korjun paliskunta ja aluetta käytetään pääosin vuotuisena laidunalueena lukuun ottamatta talvilaidunalueita ja alkukesän laidunalueita, eikä lisäalueella sijaitse poronhoidon tiedossa olevia kulkureittejä, rakenteita tai vaikeita kulkupaikkoja.

Suomessa hankkeen vaikutusalueella on lähimpänä Orajärven ja Kolarin paliskunnat.

Käyntiosoite: Koskikatu 33 A 1
Postiosoite: PL 8168, 96101 ROVANIEMI
Puh: (016) 331 6000
Fax: (016) 331 6060
etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
www.paliskunnat.fi
Y-tunnus 0192404-5

Tämänkaltaisissa hankkeissa vaikutusten ja haittojen estämis- ja lieventämistoimet sekä vahingonkorvauskysymykset ja –vastuut tulee tarkastella ja ratkaista erityisen tarkasti.

Hankkeen vaikutukset poronhoidolle ja niiden arviointi

Ympäristölle aiheutuvat muutokset vaikuttavat aina poronhoidon harjoittamisen edellytyksiin. YVA-menettely nousee keskeiseen osaan, kun hankkeen vaikutuksia poronhoitoon selvitetään. Vaikutusten arvioinnissa tulee selvittää alueiden nykytila ja merkitys vaikutusalueen paliskuntien toiminnalle. Myös hankkeen vaikutukset paliskuntien porolaitumiin, porojen laidunten käyttöön, poronhoidon toimintaan ja rakenteisiin sekä sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset vaikutukset paliskunnan poronhoidolle tulee selvittää. Selvitykset edellyttävät neuvotteluita ja vuoropuhelua paliskuntien kanssa. Niissä tulee selvittää myös hankkeen haitallisten vaikutusten estämiseen ja lieventämiseen liittyviä toimenpiteitä. Arvioinnissa tulisi arvioida yhteisvaikutukset muiden vastaavien hankkeiden kanssa sekä muun maankäytön aiheuttamat kumulatiiviset vaikutukset.

Vaikutuksista Ruotsin poronhoidolle on lyhyesti mainittu asiakirjoissa. Nyt nähtävillä olevassa täydennyksessä mainitaan, että tarkistettu hankealue on pienentynyt noin puoleen alkuperäisestä laajuudestaan ja hankkeen mahdollisia vaikutuksia poronhoitoon selvitetään erillisessä poronhoitoanalyysissä, jossa arvioidaan hankkeen vaikutuksia poronhoidon harjoittamiseen alueella. Vaikutuksia Suomen puolen poronhoidolle ei ole arvioitu olevan, tai niitä ei mainita. Porot todennäköisesti välttävät tuulivoimatuotantoaluetta kauemmas kuin mitä hankealue on. Tästä on julkaistu useita vertaisarvioituja tieteellisiä tutkimuksia Ruotsista ja kokemuksia on useista suomalaisista paliskunnista. Hankealueen paliskuntien porojen siirtyminen Suomeen voi olla mahdollista lyhyen välimatkan vuoksi. Suunniteltu Rajalan tuulivoima-alue sijaitsee noin 16 kilometrin etäisyydellä Ruotsin ja Suomen välisestä rajasta. Valtakuntien välisellä rajalla ei ole aitaa koko matkalta, joka estäisi porojen siirtymisen Suomeen. Porojen siirtymisestä aiheutuisi ylimääräistä työtä ja kustannuksia. Lisäksi voi aiheutua ristiriitoja viljelijöiden ja vakituisten asukkaiden kanssa, joiden hallitsemilla alueilla porot eivät saa aiheuttaa vahinkoja viljelyksille tai puutarhoille.

Hankkeesta voi aiheutua merkittäviä haitallisia vaikutuksia myös Suomen poronhoidolle, jotka tulee arvioida. Suomeen ulottuvat vaikutukset tulee arvioida ja todeta asiakirjoissa asianmukaisesti. Vaikutusten arvioinnissa tulee käyttää hyväksi tutkimustietoa sekä alueen paliskunnan ja poronhoitajien kokemusperäistä tietoa. Tulee myös selvittää hankkeen haitallisten vaikutusten estämiseen ja lieventämiseen liittyviä toimenpiteitä. Mikäli hanke etenee toteutukseen, siitä aiheutuvat haitat tulee pyrkiä ensisijaisesti estämään ja lieventämään sekä korvaamaan ne haitat mitä ei voi estää tai lieventää haittaa kärsiville paliskunnille täysimääräisesti.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Hanna Nurmi
toiminnanjohtaja

Käyntiosoite: Koskikatu 33 A 1
Postiosoite: PL 8168, 96101 ROVANIEMI
Puh: (016) 331 6000
Fax: (016) 331 6060
etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
www.paliskunnat.fi
Y-tunnus 0192404-5

Lausunnon valmistelija, lisätiedot: Vilma Sanaksenaho ja Sanna Hast, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi

Käyntiosoite: Koskikatu 33 A 1
Postiosoite: PL 8168, 96101 ROVANIEMI
Puh: (016) 331 6000
Fax: (016) 331 6060
etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
www.paliskunnat.fi
Y-tunnus 0192404-5